

ЎТМИШГА НАЗАР

3 ЖИЛД, 2 СОН

ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ

ТОМ 3, НОМЕР 2

LOOK TO THE PAST

VOLUME 3, ISSUE 2

TOSHKENT-2020

Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:

Мургазасва Раҳбар Хамидовна
тарих фанлари доктори, профессор,
Ўзбекистон Миллий Университети

Бош муҳаррир ўринбосари:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:

Джураева Нилуфар Далибаевна
тарих фанлари номзоди, доцент,
Ўзбекистон Жаҳон Тиллари Университети

"Ўтмишга назар" журнали тахририй маслаҳат кенгаши
редакционный совет журнала "Взгляд в прошлое"
Editorial Board of the Look to the past

Кебадзе Мадонна

*Доктор исторических наук, Телавский
государственный университет (Грузия)*

Бурдиашвили Майя

*Доктор исторических наук, Телавский
государственный университет (Грузия)*

Кожакеева Ляззат Темировна

*тарих фанлари доктори, доцент,
Хотин-қизлар давлат педагогика университети,
Қозоғистон Республикаси*

Сагдуллаев Анатолий Сагдуллаевич

*тарих фанлари доктори, профессор, академик,
Ўзбекистон Миллий Университети*

Бобожонова Дилором Бобожонова

*тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон
Жаҳон Тиллари Университети*

Зияева Доно Хамидовна

*тарих фанлари доктори, профессор,
ЎзР ФА Тарих институти*

Аширов Адҳам Азимбаевич

*тарих фанлари доктори, профессор,
ЎзР ФА Тарих институти*

Агзамова Гулчехра Азизовна

*тарих фанлари доктори, профессор,
ЎзР ФА Тарих институти*

Халикова Раҳбар Эргашевна

*тарих фанлари доктори, профессор, Тошкент
давлат техника университети*

Ишанходжаева Замира Райимовна

*тарих фанлари доктори, профессор в.б.,
Ўзбекистон Миллий Университети*

Кобзева Ольга Петровна

*тарих фанлари доктори, профессор в.б.,
Ўзбекистон Миллий университети*

Одилов Аброр Анварович

*тарих фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон
Миллий университети*

Ерметов Аваз Абдуллаевич

*тарих фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон
Миллий Университети*

Саипова Камола Давляталиевна

*тарих фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон
Миллий Университети*

Джоробекова Айнура Эшимбековна

*тарих фанлари номзоди, профессор, Ташқи
ишлар вазирлиги қошидаги Дипломатия
академияси, Қозоғистон Республикаси*

Ульжаева Шохистахон Мамажоновна

*тарих фанлари доктори, Тошкент Кимё -
Технология Институтида*

Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

МУНДАРИЖА \ СОДЕРЖАНИЕ \ CONTENT

1.Бобожонова Дилором ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИДА ФАШИЗМ УСТИДАН ҚОЗОНИЛГАН ФАЛАБАГА ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИНИНГ ҚЎШГАН ҲИССАСИ.....	4
2.Ерметов Аваз ЎЗБЕКИСТОН ИЧКИ ИШЛАР ОРГАНЛАРИНИНГ КАДРЛАР БИЛАН ТАЪМИНЛАШИ ХУСУСИДА (1946-1980 ЙИЛЛАР).....	12
3.Азизов Тухтамиш ЭКОЛОГИК ХАВФСИЗЛИК: ЭКОЛОГИЯ СИЁСАТИНИНГ БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТИГА ОИД АЙРИМ ИЛМИЙ МУЛОҲАЗАЛАР.....	20
4.Вахтийорзода Ойдinhon O'ZBEKISTONDA GEOLOGIYA FANINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHI TARIXI (XX ASRNING 20-80-YILLARI).....	29
5.Илҳомов Зиёвутдин ХОРАЗМ ТАРИХНАВИСЛИК МАКТАБИ ВА ЎТАМИШ ҲОЖИНИНГ ОҒЗАКИ ТАРИХ ТАДҚИҚОТЛАРИ.....	39
6.Отамуротова Робияжон, Матяқубов Тойиржон AMIR TEMUR DAVLAT BOSHQARUVINING O'ZBEKISTONDA O'RGANILISHIGA MULOHAZALAR.....	47
7.Тошов Камолиддин ФАЛАБАГА ҚЎШИЛГАН МУНОСИБ ҲИССА.....	53
8.Темирова Машхура СОВЕТ ҲУКУМАТИ ДАВРИДА РАДИОНИНГ КОММУНИСТИК МАФКУРА ТАРҒИБОТИ ВОСИТАСИГА АЙЛАНТИРИЛИШИ.....	59
9.Хидиров Фозил ЯНГИЛАЁТГАН ЎЗБЕКИСТОН ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТИДА ЁШЛАРГА ОИД ДАВЛАТ СИЁСАТИНИНГ УСТУВОР ВАЗИФАЛАРИ.....	72
10.Усманова Зулфия, Тишабаева Лола XX АСРНИНГ ИККИНЧИ ЧОРАГИДА МАРФИЛОН ИПАКЧИЛИК САНОАТИ РИВОЖЛАНИШИНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ.....	79
11.Тошбоев Фурқат, Хамраев Ғайрат ЎЗБЕКИСТОНДА АРХЕОЛОГИЯ ФАНИНИНГ РИВОЖИГА ДОИР (XX АСРНИНГ 20-30 ЙИЛЛАРИ МИСОЛИДА).....	85
12.Наимов Исмат АҲМАД ДОНИШНИНГ ҲАЁТИ ВА ФАОЛИЯТИ ХУСУСИДА.....	92

ЎТМИШГА НАЗАР ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ LOOK TO THE PAST

Усманова Зулфия,
Иқтисодиёт" кафедраси катта ўқитувчи", Фарғона политехника институти,
Фарғона, Ўзбекистон (zulfiyaxon16.04@mail.ru)

Тишабаева Лола
"Ўзбекистон тарихи" кафедраси катта ўқитувчиси, Фарғона политехника
институти, Фарғона, Ўзбекистон (lolaxon28.11@mail.ru)

XX АСРНИНГ ИККИНЧИ ЧОРАГИДА МАРҒИЛОН ИПАКЧИЛИК САНОАТИ РИВОЖЛАНИШИНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ

For citation: Usmanova Zulfiya, Tishabaeva Lola. Some issues of the development of the Margilan silkworm industry in the second quarter of the 20th century. Look to the past. 2020, vol. 2, issue 3, pp. 79-84

 <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9599-2020-2-10>

АННОТАЦИЯ

Ушбу мақолада ўтган асрнинг 30-йилларида Марғилон шаҳрида ипакчилик саноатини ривожлантириш, ишлаб чиқаришда маҳаллий хом ашё манбаларидан унумли фойдаланиш, кадрлар тайёрлашда миллий хусусиятларга эътибор бериш, қийинчиликлар, муаммолар, ютуқлар каби долзарб масалалар архив ҳужжатлари асосида ёритилган.

Калит сўзлар: индустриалштириш оқибатлари, ишлаб чиқаришни хом ашёга яқинлаштириш, аҳолининг бандлиги, кадрлар масаласи, миллий хусусиятларга эътибор бериш, саводсизликни тугатиш, қарамликка чек қўйиш, Марғилон - ипакчилик базаси.

Усманова Зулфия,
Старший преподаватель кафедры "Экономика", Ферганский
политехнический институт, Фергана, Узбекистан (zulfiyaxon16.04@mail.ru)

Тишабаева Лола
Старший преподаватель кафедры "История Узбекистана" Ферганского
политехнического института, Фергана, Узбекистан (lolaxon28.11@mail.ru)

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ МАРГИЛАНСКОЙ

ШЕЛКОВОДСТВА ВО ВТОРОЙ ЧЕТВЕРТИ 20-ГО ВЕКА

АННОТАЦИЯ

В данной статье освещены вопросы, касающиеся развития шелководства города Маргилана в тридцатых годах прошлого столетия, исходя из использования местного сырья и материалов, при учитывании национальных особенностей при подборе кадров, а так же проблемы, трудности, достижения и другие актуальные задачи с использованием архивных материалов.

Ключевые слова: последствия индустриализации, сближение производства с источниками сырья, занятость населения, учёт национальных интересов, ликвидация неграмотности, упразднение зависимости, Маргилан - база шелководства

Usmanova Zulfiya,

Senior teacher, Department of Economics, Ferghana Polytechnic Institute,
Ferghana, Uzbekistan (zulfiyaxon 16.04@mail.ru)

Tishabaeva Lola

Senior teacher, Department of History of Uzbekistan, Ferghana Polytechnic
Institute, Ferghana, Uzbekistan (lolaxon28.11@mail.ru)

SOME ISSUES OF THE DEVELOPMENT OF THE MARGILAN SILKWORM INDUSTRY IN THE SECOND QUARTER OF THE 20TH CENTURY

ABSTRACT

This article highlights the issues relating to the development of sericulture Marghilan in the thirties of the last century, based on the use of local raw materials, when taking into account national specificities in the selection of personnel, as well as the problems, difficulties, achievements and other relevant tasks using archival materials.

Index Terms: The consequences of industrialization, the convergence of production sources of raw materials, employment, registration of national interests, the eradication of illiteracy, elimination of dependence Marghilan - base of sericulture.

1. Долзарблиги:

Ўзбекистон ўз мустақиллигини қўлга киритгач, тарихимизга, ўтмишимизга бўлган муносабатнинг тубдан ўзгариши натижасида тарихий воқеаларга ҳолисона ёндошиш имконияти туғилди.

Ушбу мақоламизда биз ўзининг 2000 йиллик тўйини нишонлаган қадимий ва навқирон, ҳунармандчилик, айниқса ипакчилик марказларидан бири бўлган Марғилон шаҳри тарихининг айрим ўқилмаган саҳифаларига тўхталиб ўтишни лозим топдик.

2. Методлар:

Мақола умум қабул қилинган тарихий методлар-тарихийлик, қиёсий-мантиқий таҳлил, кетма-кетли, ҳолислик тамойиллари асосида ёритилган.

Маълумки, 1876 йилда Қўқон хонлигининг тугатилиши натижасида ўлкада мустамлакачилик тузумининг қарор топиб иқтисодий ресурсларнинг метрополия

манфаатларига бўйсундирилиши Марғилон шаҳрини ҳам қамраб олди. Ҳукумат ўлкадаги бошқа қимматли хом ашё манбалари қаторида ипкачилик маҳсулотларига катта эътибор қаратди.

Аммо Қўқон хонлиги даврида жуда сердаромад ва жахон бозорида харидоргир бўлган ипкачилик соҳаси XIX асрнинг 80-йилларида кескин оқсай бошлади. Чунки Россия сармоядорларининг ипкачилик маҳсулотларига бўлган талабларининг кескин ортиб бориши туфайли уни етиштириш хажмини ошириш жараёнида сифат кўрсаткичлари пасайиб кетди.

Айнан шундай ҳолат совет мустамлакачилиги даврида ҳам қайд этилади. Туркистонда совет ҳокимияти ўрнатилгач, 20-йилларнинг ўрталарига келиб халқ хўжалигини тиклаш асосан тугатилди. Янги иқтисодий сиёсатни амалга ошириш, иқтисодиётнинг айрим соҳаларида ижобий ўзгаришларга олиб келди.

Лекин, индустриштириш сиёсатининг авж олиб кетиши туфайли Марказ ўлкамизда кўплаб саноат корхоналари ва тармоқларини яратиш йўли билан, унинг битмас - тугалмас бой табиий ва минерал ресурсларини ишга солиш, арзон маҳаллий ишчи кучидан фойдаланиш ва охир оқибатда ўзи учун кўпроқ фойда ундириб олишни мақсад қилиб қўйди.

Бироқ, саноат ишлаб чиқаришини маҳаллий хом - ашё манбаларига яқинлаштириш ва саноат ишлаб чиқариш таркибини белгилашда миллий хусусиятлар эътиборга олинмади, марказ эҳтиёжлари асосида ҳал қилинди. Бунга мисол сифатида қуйидаги архив маълумотларини келтириш мумкин.

1933 йилнинг биринчи 1-кварталида Марғилон шаҳри тўқимачилик саноат таркибида 558 та кооперациялашган ҳунармандчилик артеллари мавжуд бўлиб, улар ипак йигирш ва тўқишга мўлжалланган эди.

Бу корхоналар қуйидагича номланган: 1) Сталин номли артель; 2) "Байнал-Минал" артели; 3) "Иккинчи беш йиллик" номли шойи тўқиш саноат коммунал хўжалиги; 4) Икромов номидаги ипак бўяш, йигириш ва тўқиш фабрикаси; 5) "Ёруғлик" номли тўқимачилик артели. [2]

Юқорида номлари келтирилган корхоналарда артель аъзоларининг ишлаб чиқаришда бандлиги масаласини қуйидаги маълумотлардан билиш мумкин.

Ишлаб чиқаришда аъзоларнинг бандлиги масаласида 1-ўринни "Сталин" номли артель эгаллайди. Чунки бу корхонада Марғилон маҳаллий ҳунармандларининг 42,8 % мавжуд эди. 2-ўринда "Байнал - Минал" - 35,7 % ни ташкил этади. Бу иккала артель аъзолари 438 кишидан иборат. [3] Юқорида кўрсатилган бешала артелларнинг йиллик маҳсулот ҳажми 1932 йил нархида 4.545.500 сўмни ташкил этган. [4]

Қуйида биз, архив ҳужжатларида келтирилган рақамлар асосида 1933 йил 1 - январдан 1 - октябргача бўлган даврда, белгиланган режанинг артелларда бажарилиши ҳолатига тўхталиб ўтамиз.

№	Артеллар номи	3 кварталга туширилган режаси	Бажарилиши	% ҳисобида бажарилиши
1	"Сталин" номли	1.689.800	1.045300	61.87
2	"Байнал-Минал"	1.235.800	809.600	65.51
3	"Иккинчи беш йиллик"	71.700	61.000	85.08
4	"Икромов" номли	126.500	5.600	4.43
5	"Ёруғлик"	23.400	67.600	28.69
Жами:		3.357.800	1.989.100	59.24

Демак, ҳунармандчилик саноати артелларида режа топшириқларининг бажарилмай қолиш сабаби - хом ашё билан таъминланмай қолишидир. Натижада ҳунармандларнинг маълум қисми ишлаб чиқариш артелларидан кетишга мажбур бўдилар. [5]

Демак, саноатни, айниқса, ипакчилик саноати учун кадрлар тайёрлашда ички имкониятлардан фойдаланиш, яъни маҳаллий ҳунармандларни ишлаб чиқаришга жалб этиш масаласи энг долзарб вазифалардан бири бўлиб ҳисобланган. Бу ҳақда архив ҳужжатларида қуйидагилар баён этилган:

Ипакчилик саноатини ишчи кучи билан таъминлаш муаммоси, Марғилон шароитида нисбатан энгил ҳал бўлади. Чунки Марғилон узоқ вақтлардан бери аҳоли зич жойлашган шаҳарлардан бири бўлиб, аҳолининг асосий қисми маҳаллий саноат, биринчи навбатда ипак ишлаб чиқариш саноати билан шуғулланади. 1930 йил саноат рўйхати рақамларига кўра, Марғилон шаҳри ва Марғилон районида маҳаллий саноатда банд бўлган аҳоли 11710 кишини ташкил этган. Бу эса умум республика ҳажмининг 15,1 % ни ташкил этган лекин биз ҳозирги пайтда бу ҳунармандларнинг барчаси ишлаб чиқаришга жалб этилган, деб айтишга асосимиз йўқ. Чунки ҳозирги пайтда мавжуд бўлган маҳаллий саноат артелларига 2300 киши жалб этилган. Қолганлари эса хўжаликнинг бошқа соҳаларида меҳнат қилмоқдалар. [6]

Демак, саноат ишлаб чиқаришини маҳаллий хом ашё манбаларига яқинлаштириш ва саноат ишлаб чиқариш таркибини белгилашда миллий хусусиятларга эътибор берилмаган. Бундан ташқари, бутун иттифоқда бўлгани сингари Ўзбекистонда, хусусан Марғилон шаҳрида ҳам ўта юқори қилиб берилган режаларни бажаришнинг иложи бўлмаган. Шунингдек ипакчилик саноати қурилишида ҳам зарур нисбатларнинг бузилиши, ноаниқ топшириқлар, мутахассис кадрларнинг етишмаслиги саноати ажратилган маблағлардан тўла фойдаланиш имконини бермади.

"Бундай шароитда мамлакат юқори сиёсий раҳбарияти умуман индустриаллаштириш сиёсатини бўлмасада, унинг амалга ошириш суръатларини қайта кўриб чиқишга мажбур бўлди. Иккинчи беш йиллик (1933-1939 йиллар) нинг дастлабки топшириқлари кескин пасайтирилди, хўжалик ҳисобида иш юритишнинг айрим томонларини тиклашга ҳаракат қилинди". [7]

3. Тадқиқот натижалари:

Фарғона тўқимачилик саноати иттифоқи, дейилади архив маълумотларида, - 1933 йил режасининг бажарилмай қолганлигига жавобан, 1934 йил режасини 1933 йилга нисбатан 20% ортиги билан бажаришга ваъда беради. [8]

Шунингдек артельчилар савдосизлигини тугатиш мақсадида 17 та ликбез (савдосизликни тугатиш) пунктлари ташкил этилган. Махсус ипакчилик техникумида ўқиётган бўлажак кадрлар туб миллат вакиллари дир ва 1934 йилнинг январидан биринчи бор битирувчи мутахассислар [9] ишлаб чиқаришга жалб этилади.

Бундан ташқари шуни эътиборга олиш керакки, ёш кадрлар ва шунингдек фойдаланилмаётган резерв ишчи кучи, яъни аёллар меҳнатидан ипакчилик саноатида оқилона фойдаланиш, энг актуал масала бўлиб, бунда на фақат ишлаб чиқариш нуқтаи назардан, балки сиёсий нуқтаи назардан ҳам муҳимдир. [10]

Дарҳақиқат, архив ҳужжатларини ўрганар эканмиз, 30-йиллардаги оғир қатағонлар, тазйиқлар, тақиқлар шароитида ҳам айрим ходимлар туб аҳолини маҳаллий саноатга жалб қилиш, ишсизлик каби ижтимоий муаммони ҳал этиш

каби долзарб масалаларни кун тартибига қўйганлар.

Бироқ, марказ миллий ўлкаларда империя тизимининг ижтимоий қатламларини вужудга келтиришдан манфаатдор эди. 3-беш йиллик режасидаги вазифалар билан танишар эканмиз, Марғилон шаҳрида ипак йиғириш ва ипак тўқиш фабрикаларини қуриш масалалари қайд этилди.

Марғилон шаҳри ва унинг атрофидаги районлар тўлақонли равишда Ўзбекистоннинг

асосий ипакчилик базаси бўлиб ҳисобланади. Бундай ипак хомашёси базасида СССРда йирик ипак йиғириув фабрикаси Марғилонда қурилди. Шунингдек ишлаб чиқариш ҳажми бўйича СССРда ягона ҳисобланган калавалаш фабрикаси қурилмоқда. Корхонанинг биринчи навбати 1939 йилда ўзлаштирилса тўла ўзлаштириш эса 1942 йилга мўлжалланган. [11]

Лекин, хом ашё манбаси мавжуд бўлган бу иккала корхона ўртасида маҳсулотни қайта ишлаб чиқаришда боғлиқлик йўқ. Дарҳақиқат, мавжуд қоидага кўра барча маҳсулот пилла, шойи тўқиш фабрикасида қайта ишлаб чиқилади, Москвага жўнатилади, сўнгра, газлама яна қайта айирбошлаш учун Фарғона водийсига жўнатилади. Марғилонда мавжуд бўлган комбинат бундай ноўрин ҳолатга чек қўйиш, яъни пилла йиғиришдан бошлаб, маҳсулот ишлаб чиқаришгача бўлган жараёни таъминлаши, яримфабрикат ва тайёр маҳсулотлар ташиш харажатларини йўқотиши мумкин эди. [12]

Яна шуни таъкидлаш керакки, - дейилади архив ҳужжатларида, - марказий фабрикаларда Ўрта Осиё талабига мувофиқ маҳсулот турлари ишлаб чиқилмайди. Яна иттифоқ ҳукуматининг марказий корхоналарни сунъий шойи ишлаб чиқаришга ўтказиш, табиий шойи корхоналарини эса хом ашё манбаи ёнида қуришдан иборат кўрсатмаси мавжуд. [13]

4.Хулосалар:

Мақолага хулоса ясар эканмиз, қўйидагиларни келтириш мақсадга мувофиқ бўлади.

Демак, юқорида келтирилган фикрларга асосланиб, биз Республикамизда бўлгани сингари, Марғилон шаҳри иқтисодиётида ҳам, фақат хом ашё етиштириш хусусияти мавжуд бўлганлигига ишонч ҳосил қилдик.

Шойи йиғириш фабрикасининг айнан Марғилонда қурилиш масаласини кўяр эканмиз - дейилади архив маълумотларида, - шаҳар ташкилотлари на фақат соф маҳаллий эҳтиёжларидан, балки Марғилонда шойи тўқиш комбинатининг қурилиши давлат нуқтаи назаридан ҳам мақсадга мувофиқ, деб топдилар. Чунки Марғилон ва унинг атрофидаги районлар Ўзбекистон ипакчилик маҳсулотининг тахминан 38% ини ишлаб чиқаради ва Ўрта Осиёнинг асосий ипакчилик базаси бўлиб ҳисобланади. 3-беш йилликда ипакчилик саноатини янада ривожлантириш энг мухим вазифалардан биридир. [14]

Дарҳақиқат, Ўзбекистон ҳудудида, хусусан Марғилон шаҳридаги саноат корхоналарини хар томонлама ривожлантириш, маҳаллий аҳолининг эҳтиёжларини қондириш, моддий турмуш даражасини ошириш масалалари марказнинг диққат-этиборидан чеккада қолди. Шу сабабли ҳам тайёр маҳсулотдан тушадиган мўмай даромад, Ўзбекистон хомашёсини қайта ишлашга мослашган марказий корхоналар чўнтагига тушар эди.

Шунга қарамасдан Марғилоннинг меҳнатсевар, жонкуяр моҳир ҳунармандлари ўзларининг бебаҳо шойи ва адраслари билан нафақат Ўзбекистонда балки жаҳонга ҳам танилиш каби буюк бахтга муяссар бўлдилар.

Иқтибослар/Сноски/References

- [2] ЎМА, ф - 88, Оп. 9.Д. 2202. Л.100.Ўзбекистон миллий архиви (National Archive of Uzbekistan)
- [3] Ўша жойда.
- [4] Ўша жойда.
- [5] Ўша жойда.
- [6] ЎМА, ф - 88, Оп. 9.Д. 5626. Л.4. Ўзбекистон миллий архиви (National Archive of Uzbekistan)
- [7] Ўзбекистоннинг янги тарихи. Ўзбекистон совет мустамлакачилиги даврида. -Тошкент, 2000. 341-бет.
- [8] ЎМА, ф - 88, Оп. 9.Д. 2202. Л.101. Ўзбекистон миллий архиви (National Archive of Uzbekistan)
- [9] ЎМА, ф - 88, Оп. 9.Д. 2202. Л.102. Ўзбекистон миллий архиви (National Archive of Uzbekistan)
- [10] ЎМА, ф - 88, Оп. 9.Д. 5626. Л.5. Ўзбекистон миллий архиви (National Archive of Uzbekistan)
- [11] ЎМА, ф - 88, Оп. 9.Д. 5626. Л.4. Ўзбекистон миллий архиви (National Archive of Uzbekistan)
- [12] Ўша жойда.
- [13] Ўша жойда.
- [14] Зулфия Усмонова ХХ асрнинг 20-30 йилларида Марғилон ипакчилик саноати *Biznes - Эксперт* журналі № 6 2015 йил 72-74 бет, (Zulfiya Usmonova Margilan's silk industry in the 20-30s of the twentieth century// *Biznes - Expert* No. 6 2015 year p 72-74)

ISSN 2181-9599

Doi Journal 10.26739/2181-9599

ЎТМИШГА НАЗАР

ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ

LOOK TO THE PAST

№2 (2020)

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000